

Zarządzenie Nr 43 / 2008
Wójta Gminy Główczyce
z dnia 15 grudnia 2008 roku

**w sprawie zasad i trybu postępowania w ramach kontroli spełniania obowiązku szkolnego
lub obowiązku nauki przez uczniów w przedziale wiekowym 16-18 lat.**

Na podstawie art. 19 i 20 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572; z 2003 Nr 137, poz. 1304; z 2004 Nr 69, poz. 624; Nr 109, poz. 1161; Nr 273, poz. 2703; Nr 281, poz. 2781; z 2005 r. Nr 17, poz. 141; Nr 94, poz. 788; Nr 131, poz. 1091; Nr 122, poz. 1020; Nr 167, poz. 1400; Nr 249, poz. 2104; z 2006 r. Nr 144, poz. 1043; Nr 208, poz. 1532; Nr 227, poz. 1658); art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220; Nr 62, poz. 558; Nr 113, poz. 984; Nr 153, poz. 1271; Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717; Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055; Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441; Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128; Nr 181, poz. 1337) i art. 120 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954; Nr 172, poz. 1438; z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711; Nr 133, poz. 935; Nr 157, poz. 1119; Nr 187, poz. 1381)

zarządzam, co następuje:

§ 1.

W związku z ustawowym obowiązkiem sprawowania przez gminę kontroli nad spełnianiem obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez młodzież w przedziale wiekowym od 16 do 18 lat, określłam obowiązki dyrektora szkoły oraz ustalam zasady i tryb postępowania w celu realizacji tego zadania – załącznik do zarządzenia.

§ 2.

Wykonanie zarządzenia powierzam Kierownikowi referatu oświaty .

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

OBOWIĄZEK SZKOLNY I OBOWIĄZEK NAUKI

I. Obowiązek szkolny i obowiązek nauki – kogo dotyczy

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami) nauka jest obowiązkowa do 18 roku życia, a obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego, w którym dziecko kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Młodzież w wieku 16 – lat spełnia obowiązek nauki.

Natomiast art. 14 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie oświaty mówi, że dziecko w wieku 6 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu albo w oddziale przedszkolnym zorganizowanym przy szkole.

W związku z koniecznością spełniania przez dzieci rocznego obowiązku wychowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – przez młodzież – ustawa o systemie oświaty nałożyła szczegółowe obowiązki na rodziców (prawnych opiekunów) uczniów – wymienione w art. 14b ust. 1 i art. 18 ustawy o systemie oświaty. Należy do nich:

- 1) dopełnienie czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły,
- 2) zapewnienie regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne,
- 3) zapewnienie dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć szkolnych,
- 4) zapewnienie dziecku realizującemu obowiązek szkolny poza szkołą, warunków nauki określonych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 16 ust. 8,
- 5) powiadamiania organów gminy o formie spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez młodzież w wieku 16 – 18 lat i zmianach w tym zakresie.

Niespełnianie obowiązku rocznego wychowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki podlega egzekucji administracyjnej – na podstawie art. 20 ustawy o systemie oświaty. Przepis ten odsyła do trybu przewidzianego w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954

ze zmianami), określanej niżej jako „ustawa egzekucyjna”. Na gruncie ustawy egzekucyjnej obowiązki te należą do kategorii obowiązków o charakterze niepieniężnym (art. 1 i art. 2 § 1 pkt 3) i – co do zasady – są obowiązkami wynikającymi bezpośrednio z przepisów prawa (art. 3 § 1).

II. Środki egzekucji administracyjnej

Wśród wymienionych w art. 1a pkt 12 lit. b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji środkami egzekucji **w celu przymuszenia dla wyegzekwowania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki właściwa jest tylko grzywna**

Grzywny nie stosuje się wobec ucznia, jako osoby małoletniej. Zgodnie z art. 120 § 2 ustawy egzekucyjnej, nieuczęszczanie dziecka do szkoły skutkować będzie nałożeniem grzywny na jego przedstawicieli ustawowych. Tym samym egzekwowany będzie rodzicielski obowiązek zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne. Egzekucji podlega również:

- obowiązek zgłoszenia dziecka do szkoły, skoro skutkiem zaniechania rodziców (prawnych opiekunów) będzie nieuczęszczanie dziecka do szkoły,
- obowiązek powiadamiania organów gminy o aktualnej formie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,
- zaniechania wypełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

Grzywna nakładana może być wielokrotnie, z tego samego tytułu - aż do osiągnięcia pożądanego skutku, albo do osiągnięcia górnej granicy kwotowej. Aktualnie jednorazowa grzywna nie może przekroczyć, dla osób fizycznych kwoty 5 000 zł, a łączna kwota grzywien – 10.000 zł (art. 121 § 2 i § 3 ustawy egzekucyjnej).

III. Wierzyciel obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki

Wierzycielem obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki jest dyrektor szkoły, w obwodzie której dziecko zamieszkuje lub gmina, a zależy to od wieku ucznia.

Gmina jest wierzycielem dla obowiązku wypełnianego przez młodzież w wieku 16-18 lat,

a dyrektor w pozostałym zakresie wiekowym (art. 19 ust. 1 ustawy o systemie oświaty oraz art. 5 § 1 pkt 2 ustawy egzekucyjnej).

Do podstawowych obowiązków wierzyciela należy:

- a) wystosowanie upomnienia - art. 15 ustawy egzekucyjnej,
- b) wystawienie tytułu wykonawczego - art. 26 § 1 i art. 27 ustawy egzekucyjnej,
- c) wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji - art. 26 § 1 i art. 28 ustawy egzekucyjnej.

Organem egzekucyjnym jest właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego - o czym

stanowi art. 20 § 1 pkt 2 ustawy egzekucyjnej, a co wyjaśnia bliżej - nazywając organy - art. 1a pkt 14 tej ustawy. Zasadniczą rolą organu egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania obowiązku podlegającego egzekucji, czyli wymuszenie na rodzicach (prawnych opiekunach) pożądaných zachowań dziecka lub samych rodziców - drogą zastosowania grzywny w celu przymuszenia.

IV. Powinności dyrektora szkoły w ramach kontroli spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki

Według ustawy o systemie oświaty (art. 14b ust. 2 i art. 19 ust. 1) dyrektorzy publicznych szkół kontrolują spełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki przez dzieci zamieszkujące w obwodach tych szkół.

Czynności składające się na kompetencję kontrolną dyrektora:

1. kontrola wykonywania obowiązków rodziców (prawnych opiekunów) w zakresie:
 - a) dopełnieniu czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły,
 - b) zapewnieniu regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
2. współdziałanie z rodzicami (prawnymi opiekunami) w zakresie zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć szkolnych, a w przypadku spełniania obowiązku poza szkołą, na podstawie zezwolenia - w zakresie zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w zezwoleniu;
3. prowadzenie ewidencji spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki:
 - szkoły prowadzą księgę ewidencji dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu, zamieszkałych w obwodzie szkoły; w księdze ewidencji odnotowuje się corocznie informacje o spełnianiu przez dziecko obowiązku szkolnego.

Czynności przed egzekucyjne podejmowane przez dyrektorów szkół:

1. Niespełnianie obowiązku szkolnego powinno spowodować podjęcie przez dyrektora czynności prawnych zmierzających do zastosowania środka egzekucyjnego.
2. Pierwsza taka czynność wynika z zasady zagrożenia, a jest nią upomnienie. Według art. 15 § 1 ustawy egzekucyjnej adresatem upomnienia jest zobowiązany (rodzice, prawni opiekunowie). Wymagana jest forma pisemna, zaś treść upomnienia to wezwanie do wykonania obowiązku, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Dla celów dowodowych konieczne jest takie doręczenie upomnienia, aby można było ustalić dokładną datę - dzień, w którym doręczenie nastąpiło - czyli, w razie korzystania z drogi pocztowej, za zwrotnym poświadczeniem odbioru.

3. **Po upływie siedmiu dni**, od dnia doręczenia upomnienia, wierzyciel może dokonać kolejnej czynności, przed egzekucyjnej. Jest nią wystawienie tytułu wykonawczego, o treści wyznaczonej art. 27 § 1 ustawy egzekucyjnej. Wzór tytułu wykonawczego związanego z obowiązkami o charakterze niepieniężnym ustalono na podstawie załącznika nr 24 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późniejszymi zmianami).
4. Następnie wierzyciel występuje z wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Zgodnie z wymogiem art. 28 ustawy egzekucyjnej, ponieważ egzekucja dotyczy w omawianym przypadku obowiązku o charakterze niepieniężnym, dyrektor - wierzyciel powinien wskazać we wniosku środek egzekucyjny. Jest nim grzywna w celu przymuszenia (art. 1a pkt 12 lit.b i art. 119 ustawy egzekucyjnej).
5. Wniosek oraz tytuł wykonawczy z załączonym dowodem doręczenia upomnienia składa się w organie egzekucyjnym, którym jest właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, jak stanowi art. 20 § 1 pkt 2 ustawy egzekucyjnej.
6. Wysokość grzywny ustalana jest przez Wójta Gminy Główny w porozumieniu z dyrektorem i pedagogiem szkoły, do której powinien uczęszczać uczeń.
7. W toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przez wójta lub osobę przez niego upoważnioną, dyrektor może występować z wnioskami i środkami procesowymi przysługującymi wierzycielowi. Może złożyć zażalenie na postanowienia oraz występować z wnioskiem o zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego.

V. Zadania organu prowadzącego

Zasadniczą rolą organu egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania obowiązku podlegającego egzekucji, czyli wymuszenie na rodzicach (prawnych opiekunach) pożądaných zachowań dziecka lub samych rodziców – drogą zastosowania grzywny w celu przymuszenia.

1. Organ egzekucyjny wysyła postanowienie (za zwrotnym poświadczeniem odbioru) o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia spełniania obowiązku szkolnego.
2. Referent ds. oświaty przekazuje do Referatu Finansów informację o nałożeniu grzywny na zobowiązanego wraz z kopią postanowienia.
3. Rodzice (opiekunowie prawni) mogą złożyć wniosek o umorzenie grzywny. Referent ds. oświaty sprawdza zasadność umorzenia grzywny na podstawie uzyskanej od dyrektora szkoły, na wniosek którego wszczęto postępowanie egzekucyjne, pisemnej informacji o wykonywaniu obowiązku wynikającego z tytułu wykonawczego i przygotowuje projekt

postanowienia o umorzeniu lub nieumorzeniu nałożonej grzywny. Kopia postanowienia przekazywana jest do Referatu Finansów.

Gmina – zgodnie z ustawą o systemie oświaty – kontroluje spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki w przedziale wiekowym 16 – 18 lat. Zadanie to połączone jest z rodzicielskim obowiązkiem powiadamiania gminy o formie spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki (art. 18 ust. 5 ustawy o systemie oświaty).

W celu realizacji powyższego zadania ustala się następujące zasady i tryb postępowania:

1. Dyrektor szkoły odpowiedzialny za kontrolę obowiązku szkolnego przekazuje rodzicom ucznia kończącego szkołę informację o ustawowym obowiązku powiadamiania gminy o formie i miejscu spełniania obowiązku nauki – wzór zawiadomienia dla rodziców oraz wzór powiadomienia o spełnianiu obowiązku nauki w szkole ponadgimnazjalnej lub poza szkołą – w załączeniu.
2. Dyrektor szkoły ponadgimnazjalnej przekazuje potwierdzenie przyjęcia ucznia do szkoły – kartę informacyjną – do urzędu gminy właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ucznia. Informuje również właściwy urząd gminy o przypadkach niepodjęcia nauki przez ucznia przyjętego do szkoły.
3. Informacje od rodziców i dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych o spełnianiu obowiązku nauki oraz o zmianach w tym zakresie referent ds. oświaty przekazuje dyrektorowi szkoły odpowiedzialnemu za ewidencjonowanie uczniów spełniających obowiązek nauki.
4. Dyrektor szkoły zobowiązany jest do współpracy z gminą w zakresie kontroli realizacji obowiązku nauki, ułatwiającej egzekucję tego obowiązku.
5. W przypadku nieregularnego uczęszczania na zajęcia szkolne ucznia szkoły ponadgimnazjalnej (nieusprawiedliwiona nieobecność na zajęciach przez okres trzech miesięcy) – dyrektor szkoły występuje do Urzędu Gminy z wnioskiem o wdrożenie postępowania przymusowego – po uprzednim wyczerpaniu ustalonych przez szkołę środków zaradczych – wzór w załączeniu.